Този документ е средство за документиране и не обвързва институциите

►**B**

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 19 март 2002 година

за установяване на определения на случаите за докладване на заразни болести на мрежата на Общността съгласно Решение № 2119/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

(нотифицирано под номер C(2002) 1043)

(2002/253/ЕО)

(ОВ L 86, 3.4.2002 г., стр. 44)

Изменено със:

		Официален вестник		
		№	страница	дата
►**M1**	Решение 2003/534/ЕО на Комисията от 17 юли 2003 година	L 184	35	23.7.2003 г.
►**M2**	Решение 2008/426/ЕО на Комисията от 28 април 2008 година	L 159	46	18.6.2008 г.
►**M3**	Решение 2009/363/ЕО на Комисията от 30 април 2009 година	L 110	58	1.5.2009 г.
►**M4**	Решение 2009/540/ЕО на Комисията от 10 юли 2009 година	L 180	24	11.7.2009 г.

▼B

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 19 март 2002 година

за установяване на определения на случаите за докладване на заразни болести на мрежата на Общността съгласно Решение № 2119/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета

(нотифицирано под номер C(2002) 1043)

(2002/253/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност,

като взе предвид Решение № 2119/98/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 1998 г. за създаване на мрежа за епидемиологично наблюдение и контрол на заразните болести в Общността ([1]), и по-специално член 3, буква в) от него,

като има предвид, че:

(1) Държавите-членки трябва да предават информации за развитието на епидемиологичната обстановка и за заплахата за общественото здраве от заразни болести като използват общностната мрежа по начин, който да позволява сравнения с цел вземане на превантивни мерки на общностно и национално ниво,

(2) За сравнимост на такава информация изготвянето на определения за обичайните случаи е необходимо условие, дори когато все още не са установени специфични мрежи за надзор на дадена болест. Още с влизането в сила на настоящото решение тези определения за случаи трябва да бъдат използвани за докладване в мрежата на Общността и трябва да бъдат съвместими с правилата за защита на личните данни.

(3) Определенията на случаите, които позволяват сравнимост, трябва да се състоят от система на няколко равнища, която да позволява на структурите и/или на властите на държавите-членки да проявяват гъвкавост при съобщаването на информациите относно болестите и специфичните здравни проблеми. Тези определения на случаи трябва да улеснят преди всичко изготвянето на доклади за болестите, упоменати в Решение 2000/96/ЕО на Комисията ([2]).

(4) Определенията на случаите трябва да бъдат изготвени по начин, който да позволява общо на държавите-членки да участват в докладването, доколкото е възможно, като използват данни от собствените им настоящи системи. Те трябва да предвиждат различни равнища на чувствителност и на специфичност в зависимост от целите на събирането на информация и да могат да се променят лесно.

(5) Мерките, предвидени в настоящото решение, съответстват на становището на комитета, учреден с Решение № 2119/98/ЕО,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

За целите на предаването на данни за епидемиологичното наблюдение и контрола на заразните болести, в съответствие с разпоредбите на Решение № 2119/98/ЕО, и по-специално член 4

([1]) ОВ L 268, 3.10.1998 г., стр. 1.
([2]) ОВ L 28, 3.2.2000 г., стр. 50.

▼B

от него, държавите-членки прилагат предвидените в приложението определения за различните случаи.

Член 2

Настоящото решение се адаптира до необходимата степен на основата на последните научни данни.

Член 3

Настоящото решение се прилага от 1 януари 2003 г.

Член 4

Адресати на настоящото решение са държавите-членки.

▼M2

ПРИЛОЖЕНИЕ

ОБЯСНЕНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ, ИЗПОЛЗВАНИ ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ И КЛАСИФИКАЦИЯ НА СЛУЧАИ

Клинични критерии

Тези критерии включват общи и показателни признаци и симптоми на болестта, които самостоятелно или в комбинация представляват ясна или индикативна клинична картина на болестта. Клиничните критерии дават обща представа за болестта и не е задължително да посочват всички характеристики, необходими за индивидуално клинично диагностициране.

Лабораторни критерии

Лабораторните критерии следва да представляват списък на лабораторните методи, използвани за потвърждаване на случая. Обикновено за потвърждаване на случая е достатъчно провеждането само на един от посочените тестове. Ако за лабораторно потвърждаване е необходимо комбиниране на методи, това се посочва. Видът на пробата, която трябва да се вземе за лабораторните тестове, се посочва единствено когато само определени видове проби са смятани за подходящи за потвърждаване на диагнозата. За някои договорени изключения са включени лабораторни критерии за вероятни случаи. Това е списък с лабораторни методи, които могат да бъдат използвани в подкрепа на диагностицирането на случаи, но нямат потвърждаваща стойност.

Епидемиологични критерии и епидемиологична връзка

Счита се, че епидемиологичните критерии са спазени, когато може да бъде установена епидемиологична връзка.

По време на инкубационния период епидемиологична връзка може да бъде определена като наличие на едно от следните шест явления:

— предаване от човек на човек: всяко лице, което е било в контакт с лабораторно потвърден случай на заболяване при човек по начин, при който е било възможно да се зарази,

— предаване от животно на човек: всяко лице, което е било в контакт с животно с лабораторно потвърдено заразяване/колонизация по начин, при който е било възможно да се зарази,

— излагане на общ източник: всяко лице, което е било изложено на същия общ източник или преносител на зараза, както потвърден случай на заболяване при човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода: всяко лице, което е консумирало храна или питейна вода с лабораторно потвърдено заразяване, или лице, което е консумирало потенциално заразени продукти от животно с лабораторно доказано заразяване/колонизация,

— излагане на околна среда: всяко лице, което се е къпало във вода или е било в контакт с лабораторно потвърден заразен източник от околната среда,

— лабораторно излагане: всяко лице, работещо в лаборатория, в която съществува риск от излагане.

Дадено лице може да бъде смятано за епидемиологично свързано с потвърден случай, ако поне един случай във веригата на предаване е лабораторно потвърден. В случай на огнище на инфекции, предавани по фекално-орален или въздушно-капков път, не е необходимо да бъде установена веригата на предаване, за да бъде смятан даден случай за епидемиологично свързан.

Предаването може да се осъществи по един или няколко от следните пътища:

— въздушно-капков път — чрез разпръскване на аерозол от заразено лице върху мембраните на лигавицата при кашляне, плюене, пеене или говорене, или чрез вдишване на вирусни аерозоли, разпръснати в атмосферата,

— при контакт — или пряк контакт със заразено лице (фекално-орален, капки при вдишване, контакт с кожата или сексуален контакт), или

▼M2

животно (напр. чрез ухапване, допир), или непряк контакт посредством заразени материали или предмети (заразени преносители, телесни течност, кръв),

— вертикален път — от майката на детето, често по време на бременността, или в резултат на случаен пренос на телесни течности по време на перинаталния период,

— векторно предаване — непряко предаване посредством заразени комари, акари, мухи и други насекоми, които предават заболяването на човека посредством ухапване,

— чрез храна или вода — консумиране на потенциално заразена храна или питейна вода.

Класификация на случаите

Случаите се класифицират като „възможен“, „вероятен“ и „потвърден“. Инкубационните периоди за болестите са посочени в допълнителната информация с оглед улесняване на оценяването на епидемиологичната връзка.

Възможен случай

Определен като случай, класифициран като възможен за целите на докладването. Обикновено е случай, при който са налице клиничните критерии, описани в определението на случаите, но за който няма епидемиологични или лабораторни доказателства за въпросното заболяване. Определението за възможен случай е с висока чувствителност и ниска специфичност. То позволява откриване на повечето случаи, но в тази категория ще бъдат включени и някои фалшиви положителни случаи.

Вероятен случай

Определен като случай, класифициран като вероятен за целите на докладването. Обикновено е случай, при който са налице клиничните критерии и епидемиологична връзка, съгласно описаното в определението на случаите. Лабораторните тестове за вероятни случаи са уточнени само за някои болести.

Потвърден случай

Определен като случай, класифициран като потвърден за целите на докладването. Потвърдените случаи са лабораторно потвърдени, като при тях клиничните критерии, описани в определението на случаите, могат да бъдат или да не бъдат налице. Определението за потвърден случай е с голяма специфичност и по-ниска чувствителност; следователно повечето от събраните случаи ще бъдат истински, въпреки че някои ще бъдат пропуснати.

Клиничните критерии за някои заболявания не посочват факта, че много остри случаи са асимптоматични (напр. хепатит A, B и C, кампилобактер, салмонелоза), въпреки че тези случаи могат все още да бъдат важни от гледна точка на здравеопазването на национално равнище.

Потвърдените случаи ще попадат в една от изброените по-долу подкатегории. Тези подкатегории ще бъдат създавани по време на анализа на данните на базата на променливите величини, събирани с информацията за случаите.

Лабораторно потвърден случай с клинични критерии

Случаят отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая и на клиничните критерии, включени в определението на случаите.

Лабораторно потвърден случай с неизвестни клинични критерии

Случаят отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая, но няма налична информация по отношение на клиничните критерии (напр. само лабораторен доклад).

▼M2

Лабораторно потвърден случай без клинични критерии

Случаят отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая, но не отговаря на клиничните критерии, включени в определението на случаите, или е асимптоматичен.

СИНДРОМ НА ПРИДОБИТАТА ИМУННА НЕДОСТАТЪЧНОСТ (СПИН) И ИНФЕКЦИЯ С ЧОВЕШКИ ИМУНОДЕФИЦИТЕН ВИРУС (ХИВ)

Клинични критерии (СПИН)

Всяко лице с някоя от клиничните прояви, описани в европейското определение за случаите на СПИН за:

— възрастни или подрастващи над 13 години ([1]),

— деца под 13 години ([2])

Лабораторни критерии (ХИВ)

— Възрастни, подрастващи и деца на възраст 18 месеца или повече

Поне един от следните три критерия:

— положителен резултат от тест за откриване на антитела срещу ХИВ или комбиниран тест за откриване (антитела срещу ХИВ и p24 антиген на ХИВ), потвърден от по-специфичен тест за антитела (напр. Western blot),

— положителен резултат от 2 EIA теста за откриване на антитела, потвърдени от положителен резултат от допълнителен EIA тест,

— положителен резултат от две отделни проби от поне едно от следните три:

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на ХИВ (ХИВ-РНК, ХИВ-ДНК),

— доказване на вируса на ХИВ чрез тест за откриване на p24 антиген на вируса на ХИВ, включващ проба за неутрализация,

— изолиране на вируса на ХИВ.

— Деца под 18 месеца

Положителни резултати от две отделни проби (без кръвта от пъпната връв) от поне едно от следните три:

— изолиране на вируса на ХИВ,

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на ХИВ (ХИВ-РНК, ХИВ-ДНК),

— доказване на вируса на ХИВ чрез тест за откриване на p24 антиген на вируса на ХИВ, включващ проба за неутрализация при деца на възраст един месец или повече.

Епидемиологични критерии

Не се прилага

Класификация на случаите

A. **Възможен случай**

Не се прилага

([1]) Европейски център за епидемиологично наблюдение на СПИН. Ревизия 1993 г. на европейското определение на случаите на СПИН за целите на надзора. *Надзор на СПИН в Европа*, тримесечен доклад, 1993 г. № 37: 23—28.

([2]) Европейски център за епидемиологично наблюдение на СПИН. Европейското определение на случаите на СПИН за целите на надзора при деца — ревизия от 1995 г.. *Надзор на ХИВ/СПИН в Европа*, тримесечен доклад, 1995 г.; № 48: 46—53.

▼M2

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага

В. **Потвърден случай**

— ХИВ инфекция

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за ХИВ инфекция.

— СПИН

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии за СПИН и на лабораторните критерии за ХИВ инфекция.

АНТРАКС

(Bacillus anthracis)

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Кожна форма на антракс

Поне един от следните два критерия:

— лезия под формата на папула или везикула,

— вдлъбнат черен струпей, заобиколен от оток.

Гастроинтестинална форма на антракс

— Треска или фебрилно състояние

И поне един от следните два критерия:

— силни коремни болки,

— диария.

Дихателна форма на антракс

— Треска или фебрилно състояние

И поне един от следните два критерия:

— остра респираторна недостатъчност,

— рентегенографски данни за разширяване на медиастинума.

Менингит/менингоенцефалит при антракс

— Треска

И поне един от следните три критерия:

— конвулсии,

— загуба на съзнание,

— признаци на менингит.

Септицемия при антракс

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Bacillus anthracis* от клинична проба.

— Откриване на нуклеинова киселина на *Bacillus anthracis* в клинична проба.

Положителна проба от носния секрет без клинични симптоми не е достатъчна за потвърдено диагностициране на случай на заболяване.

▼M2

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— предаване от животно на човек,

— излагане на общ източник,

— излагане на заразена храна/питейна вода.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ИНФЛУЕНЦА ПО ПТИЦИТЕ A/H5 ИЛИ A/H5N1 ПРИ ХОРА

Клинични критерии

Всяко лице, което отговаря на един от следните два критерия:

— треска И признаци и симптоми на остра респираторна инфекция,

— смърт, причинена от неизяснено остро респираторно заболяване.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на вируса на инфлуенца A/H5N1 от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на инфлуенца A/H5 в клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу вируса на инфлуенца A/H5 (4-кратно или по-голямо нарастване или единичен висок титър).

Епидемиологични критерии

Поне един от следните четири критерия:

— предаване от човек на човек посредством близък контакт (разстояние от един метър или по-малко) с лице, докладвано като вероятен или потвърден случай,

— лабораторно излагане: когато съществува риск от излагане на вируса на инфлуенца A/H5N1,

— близък контакт (разстояние от един метър или по-малко) с животно, различно от домашни или диви птици (напр. котка или прасе), за което е потвърдено заразяване с вируса A/H5N1,

— пребиваване или посещение в област, в която в този момент се предполага или е потвърдено наличието на инфлуенца A/H5N1 ([1]) И поне един от следните два критерия:

([1]) Вж. Световна организация за здравеопазване на животните (OIE) и система за обявяване на болести по животните (ADNS) на Европейската комисия (Генерална дирекция „Здравеопазване и защита на потребителите“ на следните адреси: http://www.oie.int/eng/en_index.htm и http://ec.europa.eu/food/animal/diseases/adns/index_en.htm#.

▼M2

— осъществяване на близък контакт (разстояние от един метър или по-малко) с болни или мъртви домашни или диви птици ([1]) в засегнатата област,

— пребиваване в дом или стопанство в засегнатата област, за който/което е било докладвано за болни или мъртви домашни птици през предходния месец.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и епидемиологичните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице с положителен резултат от тест за инфлуенца A/H5 или A/H5N1, проведен в лаборатория, различна от националната референтна лаборатория, участваща в мрежата на Общността от референтни лаборатории за инфлуенца при човека (CNRL).

В. **Потвърден случай на национално равнище**

Всяко лице с положителен резултат от тест за вируса на инфлуенца A/H5 или A/H5N1, проведен в националната референтна лаборатория, участваща в мрежата на Общността от референтни лаборатории за инфлуенца при човека (CNRL).

Г. **Потвърден случай от СЗО**

Всяко лице, за което има лабораторно потвърждение от център за сътрудничество със СЗО по отношение на вирус H5.

БОТУЛИЗЪМ

(Clostridium botulinum)

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Хранителен ботулизъм и раневи ботулизъм

Поне един от следните два критерия:

— двустранно засягане на двойките черепно-мозъчни нерви (напр. диплопия, неясно виждане, дисфагия, булбарна слабост),

— периферна симетрична парализа.

Детски ботулизъм

Всяко кърмаче с поне един от следните шест критерия:

— запек,

— летаргия,

— слабо хранене,

— птоза,

— дисфагия,

— обща мускулна слабост

Видът ботулизъм, който обикновено се среща при кърмачетата (под 12-месечна възраст), може да засегне и деца над 12 месеца, а понякога и възрастни, с променена гастроинтестинална анатомия и микрофлора.

([1]) Това не се отнася до птици във видимо добро състояние, които са били убити, например по време на лов.

▼M2

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *C. botulinum* при детски ботулизъм (в изпражненията) или при раневи ботулизъм (в раната) (изолиране на *C. Botulinum* в изпражненията при възрастни е неприложимо при диагностициране на хранителен ботулизъм),

— откриване на ботулинов токсин в клинична проба.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник (напр. храна, общо използване на спринцовки или други приспособления),

— излагане на заразена храна/питейна вода.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

БРУЦЕЛОЗА

(Brucella spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с треска

И поне един от следните седем критерия:

— изпотяване (обилно, с неприятен мирис, особено през нощта),

— втрисане,

— артралгия,

— отпадналост,

— депресия,

— главоболие,

— анорексия.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *Brucella spp.* от клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу *Brucella* (стандартен аглутинационен тест, свързване на комплемента, ELISA тест).

Епидемиологични критерии

Поне една от следните четири епидемиологични връзки:

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на продукти от заразено животно (мляко или млечни продукти),

▼M2

— предаване от животно на човек (заразени секрети или органи, напр. вагинален секрет, плацента).

— излагане на общ източник.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

КАМПИЛОБАКТЕРИОЗА

(Campylobacter spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните три критерия:

— диария,

— коремни болки,

— треска.

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Campylobacter spp.* от изпражнения или кръв.

Ако е възможно, следва да се осъществи диференциране на *Campylobacter spp.*

Епидемиологични критерии

Поне една от следните пет епидемиологични връзки:

— предаване от животно на човек,

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

ХЛАМИДИЙНА ИНФЕКЦИЯ

(Chlamydia trachomatis)

ВКЛЮЧИТЕЛНО ИНГВИНАЛНА ЛИМФОГРАНУЛОМАТОЗА

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Хламидийна инфекция, с изключение на ингвинална лимфогрануломатоза

Поне един от следните шест симптома:

— уретрит,

— епидидимит,

— остър салпингит,

— остър ендометрит,

— цервицит,

— проктит.

При новородени поне един от следните два симптома:

— конюнктивит,

— пневмония.

Ингвинална лимфогрануломатоза

Поне един от следните пет симптома:

— уретрит,

— генитални язви,

— ингвинална лимфаденопатия,

— цервицит,

— проктит.

Лабораторни критерии

Хламидийна инфекция, с изключение на ингвинална лимфогрануломатоза

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Chlamydia trachomatis* от проба от урогениталния, аналния тракт или от конюнктивата,

— доказване на *Chlamydia trachomatis* с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA) в клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Chlamydia trachomatis* в клинична проба.

Ингвинална лимфогрануломатоза

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *Chlamydia trachomatis* от проба от урогениталния, аналния тракт или от конюнктивата,

— откриване на нуклеинова киселина на *Chlamydia trachomatis* в клинична проба

И

— идентифициране на серотип (генотип) L1, L2 или L3.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка чрез предаване от човек на човек (сексуален контакт или вертикално предаване).

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

ХОЛЕРА

(Vibrio cholerae)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните два симптома:

— диария,

— повръщане.

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Vibrio cholerae* от клинична проба

И

— доказване на антиген O1 или O139 в изолата

И

— доказване на холерен ентеротоксин или ген на холерен ентеротоксин в изолата

Епидемиологични критерии

Поне една от следните четири епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник,

— предаване от човек на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ВАРИАНТ НА БОЛЕСТТА НА КРОЙЦФЕЛД-ЯКОБ

Предварителни условия

— Всяко лице с прогресиращо нервно-психично смущение от поне 6 месеца.

▼M2

— Рутинните проучвания не водят до алтернативно диагностициране.

— Липсват предишни случаи на излагане на човешки хипофизни хормони или присаждане на дура матер.

— Липсват данни за генетична форма на трансмисивна спонгиформна енцефалопатия.

Клинични критерии

Всяко лице с поне четири от следните пет критерия:

— ранни психиатрични симптоми ([1]),

— трайни болкови сетивни симптоми ([2]),

— атаксия,

— миоклония, хорея или дистония,

— деменция.

Критерии за диагностициране

Критерии за диагностициране за потвърждаване на случая:

— невропатологично потвърждаване: спонгиформна промяна и значително отлагане на прион протеин с ясно изразени плаки навсякъде в големия и малкия мозък.

Критерии за диагностициране на вероятен или възможен случай:

— електроенцефалографията (ЕЕГ) не показва типична картина ([3]) на спорадична болест на Кройцфелд-Якоб ([4]) в ранния стадий на болестта,

— изследването на мозъка с ядрено-магнитен резонанс показва двустранен хиперсигнал на равнище пулвинар,

— положителен резултат от биопсия на сливиците ([5]).

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка чрез предаване от човек на човек (напр. преливане на кръв).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на предварителните условия

И

— отговаря на клиничните критерии

И

— при което ЕЕГ показва отрицателен резултат за спорадична болест на Кройцфелд-Якоб ([4]).

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на предварителните условия

([1]) Депресия, тревожност, апатия, затваряне в себе си, делюзия.
([2]) Това включва ясна болка и/или дизестезия.
([3]) Типичната картина при ЕЕГ на спорадичната болест на Кройцфелд-Якоб се състои в генерализирани периодични комплекси, приблизително по един на секунда. Те могат понякога да бъдат наблюдавани и в по-късни стадии на варианта на болестта на Кройцфелд-Якоб.
([4]) Вж. бележка под линия 7.
([5]) Не се препоръчва използване на биопсия на сливиците като рутинно изследване, нито в случаите, когато при ЕЕГ се наблюдават типични прояви на спорадична болест на Кройцфелд-Якоб, но тя може да бъде полезна при случаите, при които има съмнение, клиничните характеристики са съвместими с вариант на болестта на Кройцфелд-Якоб и ядрено-магнитният резонанс не показва хиперсигнал на равнище пулвинар.

▼M2

И

— отговаря на клиничните критерии

И

— при което ЕЕГ показва отрицателен резултат за спорадична болест на Кройцфелд-Якоб ([1])

И

— показва положителен резултат при ядрено-магнитен резонанс на мозъка

ИЛИ

всяко лице, което отговаря на предварителните условия

И

— има положителен резултат от биопсия на сливиците

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на предварителните условия

И

— отговаря на критериите за диагностициране за потвърждаване на случая.

КРИПТОСПОРИДИОЗА

(Cryptosporidium spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните два симптома:

— диария,

— коремни болки.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— доказване на ооцисти на *Cryptosporidium* в изпражненията,

— доказване на *Cryptosporidium* в чревна течност или в биопсичен материал от тънкото черво,

— доказване на нуклеинова киселина на *Cryptosporidium* в изпражненията,

— доказване на антиген на *Cryptosporidium* в изпражненията.

Епидемиологични критерии

Една от следните пет епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

([1]) Вж. бележка под линия 7.

▼M2

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ДИФТЕРИЯ

(Corynebacterium diphtheriae и *Corynebacterium ulcerans)*

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Дифтерия на дихателната система:

Заболяване на горните дихателни пътища с треска И един от следните два симптома:

— круп

ИЛИ

— лепкава мембрана на поне едно следните три места:

— сливиците,

— фаринкса,

— носа.

Дифтерия на носа:

— Секрет от едната или двете ноздри, първоначално бистър, а след това със следи от кръв.

Дифтерия на кожата:

— Кожна лезия.

Дифтерия с друга локализация:

— Лезия на конюнктива или на мембраните на лигавицата.

Лабораторни критерии

— Изолиране на продуциращи токсини *C. diphtheriae* или *C. ulcerans* от клинична проба.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за дифтерия на дихателната система.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии за дифтерия и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

ЕХИНОКОКОЗА

(Echinococcus spp.)

Клинични критерии

Не са приложими за целите на надзора.

Критерии за диагностициране

Поне един от следните пет критерия:

— хистопатология или паразитология, съвместими с *Echinococcus multilocularis* или *granulosus* (напр. директно наблюдаване на сколекс в течността на кистата),

— откриване на патогномонична макроскопска морфология на *Echinoccocus granulosus* в хирургичен материал от кистата(ите),

— типични лезии на органите, открити чрез техники за образна диагностика (напр. компютърна томография, сонография, ядрено-магнитен резонанс) И потвърдени чрез серологичен тест,

— откриване на специфични серумни антитела срещу *Echinococcus spp*. чрез серологичен тест с висока чувствителност И потвърждаване чрез серологичен тест с висока специфичност,

— откриване на нуклеинова киселина на *Echinococcus multilocularis или granulosus* в клинична проба.

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на критериите за диагностициране.

ИНФЕКЦИЯ, ПРЕДИЗВИКАНА ОТ *ESCHERICHIA COLI*, ПРОДУЦИРАЩИ SHIGA/VERO ТОКСИНИ (STEC/VTEC)

Клинични критерии

STEC/VTEC диария

Всяко лице с поне един от следните два симптома:

— диария,

— коремни болки.

Хемолитично-уремичен синдром (ХУС)

Всяко лице с остра бъбречна недостатъчност и с поне един от следните два симптома:

— микроангиопатична хемолитична анемия,

— тромбоцитопения.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

▼M2

— изолиране на *E. coli,* продуциращи Shiga/Vero токсини (STEC/VTEC),

— откриване на нуклеинова киселина на ген(и) *stx1* или *stx2*,

— откриване на свободни Shiga токсини.

Единствено по отношение на ХУС като клиничен критерий за потвърждаване на STEC/VTEC може да бъде използван следният критерий:

— образуване на специфични антитела срещу серогрупи на *E. coli*

Ако е възможно, следва да се осъществи изолиране и допълнително характеризиране по серотип, фаготип, *eae* гени и подтип stx_1/stx_2.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните пет епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай на ХУС, асоциран със STEC**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии за ХУС.

Б. **Вероятен случай на STEC/VTEC**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка или лабораторно потвърден случай без клинични критерии.

В. **Потвърден случай на STEC/VTEC**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ЖИАРДИАЗА

(Giardia lamblia)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните четири критерия:

— диария,

— коремни болки,

— балониране,

— признаци за малабсорбция (напр. стеаторея, загуба на тегло).

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— доказване на кисти или трофозоити на *Giardia lamblia* в изпражнения, в дуоденалната течност или в биопсичен материал от тънкото черво,

— доказване на антиген на *Giardia lamblia* в изпражненията.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните четири епидемиологични връзки:

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

▼M2

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ГОНОРЕЯ

(Neisseria gonorrhoeae)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните осем критерия:

— уретрит,

— остър салпингит,

— тазово възпалително заболяване,

— цервицит,

— епидидимит,

— проктит,

— фарингит,

— артрит

ИЛИ

всяко новородено с конюнктивит.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на *Neisseria gonorrhoeae* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Neisseria gonorrhoeae* в клинична проба,

— доказване на *Neisseria gonorrhoeae* в клинична проба чрез сонда неамплифицирана нуклеинова киселина,

— микроскопско откриване на грамотрицателни междуклетъчни диплококи в натривка от уретрален секрет при мъжа.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка чрез предаване от човек на човек (сексуален контакт или вертикално предаване).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

▼M2

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

МЕНИНГИТ, ПРИЧИНЕН ОТ ХЕМОФИЛУС, ИНВАЗИВНО ЗАБОЛЯВАНЕ

(Haemophilus influenzae)

Клинични критерии

Не са приложими за целите на надзора.

Лабораторни критерии

Лабораторни критерии за определяне на случаи

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *Haemophilus influenzae* от нормално стерилна среда,

— откриване на нуклеинова киселина на *Haemophilus influenzae* от нормално стерилна среда.

Ако е възможно, следва да се осъществи определяне на типа на изолатите.

Епидемиологична връзка

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

ХЕПАТИТ А

(вирус на хепатит А)

Клинични критерии

Всяко лице с дискретна проява на симптоми (напр. умора, коремни болки, загуба на апетит, периодични позиви за повръщане и повръщане)

И

поне един от следните три критерия:

— треска,

— жълтеница,

— повишени стойности на серумните аминотрансферази.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— откриване на нуклеинова киселина на вирус на хепатит А в серум или изпражнения,

— образуване на специфични антитела срещу вируса на хепатит А,

— откриване на антиген на вируса на хепатит А в изпражненията.

▼M2

Епидемиологични критерии

Поне един от следните четири критерия:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ХЕПАТИТ В, ОСТЪР

(вирус на хепатит В)

Клинични критерии

Всяко лице с дискретна проява на симптоми (напр. умора, коремни болки, загуба на апетит, периодични позиви за повръщане и повръщане)

И

поне един от следните три критерия:

— треска,

— жълтеница,

— повишени стойности на серумните аминотрансферази.

Лабораторни критерии

Образуване на специфични антитела IgM на ядрен антиген на вируса на хепатит В.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка чрез предаване от човек на човек (напр. сексуален контакт, вертикално предаване или преливане на кръв).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

ХЕПАТИТ С

(вирус на хепатит С)

Клинични критерии

Не са приложими за целите на надзора.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— откриване на нуклеинова киселина на вирус на хепатит С в серум,

— образуване на специфични антитела срещу вируса на хепатит С, потвърдено с различен тест за откриване на антитела.

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

ГРИП

(грипен вирус)

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Псевдогрипен синдром

— Внезапна проява на симптомите

И

— поне един от следните четири симптома, характерни за организма като цяло:

— треска или фебрилно състояние,

— неразположение,

— главоболие,

— миалгия

И

— поне един от следните три респираторни симптома:

— кашлица,

— болки в гърлото,

— задух.

Остра респираторна инфекция

— Внезапна проява на симптомите

И

▼M2

— поне един от следните четири респираторни симптома:

— кашлица,

— болки в гърлото,

— задух,

— хрема

И

— лекарска преценка, че заболяването се дължи на инфекция.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на грипен вирус от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на грипен вирус в клинична проба,

— идентифициране на антиген на грипен вирус с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA) в клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу грипа.

Ако е възможно, следва да се осъществи определяне на типа на изолатите на вируса на грипа.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване на човек от човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии (псевдогрипен синдром или остра респираторна инфекция).

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии (псевдогрипен синдром или остра респираторна инфекция) и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните (псевдогрипен синдром или остра респираторна инфекция) и лабораторните критерии.

ЛЕГИОНЕРСКА БОЛЕСТ

(Legionella spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с пневмония.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Legionella spp.* от респираторен секрет или от всякаква нормално стерилна среда,

— откриване на антиген на *Legionella pneumophila* в урината,

— образуване на специфични антитела срещу *Legionella pneumophila*, серогрупа 1.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

Поне един от следните четири критерия:

▼M2

— откриване на антиген на *Legionella pneumophila* в респираторен секрет или белодробна тъкан, напр. с оцветяващ директен тест с флуоресциращи антитела (DFA) с използване на реактиви на основата на моноклонални антитела,

— откриване на нуклеинова киселина на *Legionella spp.* в клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу *Legionella pneumophila*, различна от серогрупа 1, или на специфични антитела срещу друга *Legionella spp*.,

— *L. pneumophila* серогрупа 1, други серогрупи или други видове *Legionella:* единичен висок титър на специфични серумни антитела.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— излагане на околна среда,

— излагане на общ източник.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии И има поне един положителен резултат от лабораторен тест за вероятен случай ИЛИ при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

ЛЕПТОСПИРОЗА

(Leptospira interrogans)

Клинични критерии

Всяко лице с:

— треска

ИЛИ

поне един от следните единадесет симптома:

— втрисане,

— главоболие,

— миалгия,

— конюнктивална суфузия,

— кръвоизливи по кожата и лигавиците,

— обрив,

— жълтеница,

— миокардит,

— менингит,

— бъбречна недостатъчност,

— респираторни симптоми, например хемоптиза.

▼M2

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на *Leptospira interrogans* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Leptospira interrogans* в клинична проба,

— доказване на *Leptospira interrogans* в клинична проба чрез имунофлуоресценция,

— образуване на специфични антитела срещу *Leptospira interrogans*.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— предаване от животно на човек,

— излагане на околна среда,

— излагане на общ източник.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ЛИСТЕРИОЗА

(Listeria monocytogenes)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните три критерия:

— листериоза при новородени, изразяваща се във:

мъртво раждане

ИЛИ

поне един от следните пет симптома през първия месец от живота:

— септична грануломатоза при кърмачета,

— менингит или менингоенцефалит,

— септицемия,

— диспнея,

— лезии по кожата, лигавиците или конюнктивите;

— листериоза по време на бременността, изразяваща се в поне един от следните три симптома:

— аборт, помятане, мъртво раждане или преждевременно раждане,

— треска,

— псевдогрипни симптоми;

— други форми на листериоза, изразяващи се в поне един от следните четири симптома:

— треска,

— менингит или менингоенцефалит,

▼M2

— септицемия,

— локализирани инфекции като артрит, ендокардит, както и абсцеси.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *Listeria monocytogenes* от нормално стерилна среда,

— изолиране на *Listeria monocytogenes* от нормално нестерилна среда при плод, мъртвородено, новородено или майката в 24-часовия период след раждането.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник,

— предаване от човек на човек (вертикално предаване),

— излагане на заразена храна/питейна вода

Допълнителна информация

Инкубационен период 3—70 дни, най-често — 21 дни.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии

ИЛИ

всяка майка, за чийто плод, мъртвородено или новородено е лабораторно потвърдена листериозна инфекция.

МАЛАРИЯ

(Plasmodium spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с треска ИЛИ с предишни случаи на треска.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— доказване на маларийни плазмодии в кръвни натривки чрез наблюдение с оптичен микроскоп,

— откриване на нуклеинова киселина на *Plasmodium* в кръвта,

— откриване на антиген на *Plasmodium*.

Ако е възможно, следва да се осъществи диференциране на *Plasmodium spp.*

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

МОРБИЛИ

(вирус на морбили)

Клинични критерии

Всяко лице с треска

И

— макулопапулозен обрив

И поне един от следните три критерия:

— кашлица,

— хрема,

— конюнктивит.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на вирус на морбили от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вирус на морбили в клинична проба,

— откриване на специфични антитела срещу вируса на морбили, характерни за остра инфекция, в серум или в слюнка,

— откриване на антиген на вируса на морбили с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA) в клинична проба чрез специфични моноклонални антитела.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус. При скорошно ваксиниране да се провери за наличието на див вирус.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване на човек от човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което не е било ваксинирано наскоро и което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

МЕНИНГОКОКОВА БОЛЕСТ, ИНВАЗИВНА

(Neisseria meningitidis)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните пет критерия:

— треска,

— признаци на менингит,

— петехиален обрив,

— септичен шок,

— септичен артрит.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на *Neisseria meningitidis* от нормално стерилна среда, включително пурпурични кожни лезии,

— откриване на нуклеинова киселина на *Neisseria meningitidis* в нормално стерилна среда, включително пурпурични кожни лезии,

— откриване на антиген на *Neisseria meningitidis* в цереброспинален ликвор,

— откриване на грамотрицателни оцветени диплококи в цереброспинален ликвор.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

ЗАУШКА

(вирус на заушка)

Клинични критерии

Всяко лице с:

— треска

И

поне два от следните три критерия:

— внезапна поява на болезнен оток на паротидната или друга слюнчена жлеза,

— орхит,

— менингит.

▼M2

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на вирус на заушка от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на заушка,

— откриване на специфични антитела срещу вируса на заушка, характерни за остра инфекция, в серум или в слюнка.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което не е било ваксинирано наскоро и което отговаря на лабораторните критерии.

В случай на скорошно ваксиниране: всяко лице, при което е открит див щам на вируса на заушка.

КОКЛЮШ

(Bordetella pertussis)

Клинични критерии

Всяко лице с кашлица, продължаваща най-малко две седмици

И

поне един от следните три критерия:

— пароксизмална кашлица,

— инспираторен реприз,

— повръщане след закашляне

ИЛИ

всяко лице, с диагностициран от лекар коклюш

ИЛИ

апноични паузи при кърмачета.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Bordetella pertussis* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Bordetella pertussis* в клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу *Bordetella pertussis*.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек.

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ЧУМА

(Yersinia pestis)

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

Бубонна чума:

— треска

И

— внезапна поява на болезнен лимфаденит.

Септична чума:

— треска.

Белодробна чума:

— треска

И

поне един от следните три критерия:

— кашлица,

— болка в гърдите,

— хемотпиза.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Yersinia pestis* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Yersinia pestis* в клинична проба (антиген F1),

— образуване на специфични антитела срещу антиген F1 на *Yersinia pestis*.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните четири епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— предаване от животно на човек,

— лабораторно излагане (когато съществува риск от излагане на чума),

— излагане на общ източник.

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

ИНВАЗИВНО(И) ПНЕВМОКОКОВО(И) ЗАБОЛЯВАНЕ(ИЯ)

(Streptococcus pneumoniae)

Клинични критерии

Не са приложими за целите на надзора.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *S. pneumoniae* от нормално стерилна среда,

— откриване на нуклеинова киселина на *S. pneumoniae* в нормално стерилна среда,

— откриване на антиген на *S. pneumoniae* в нормално стерилна среда.

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии.

ПОЛИОМИЕЛИТ

(полиовирус)

Клинични критерии

Всяко лице под 15 години, страдащо от остра вяла парализа

ИЛИ

всяко лице, за което съществува лекарско съмнение за полиомиелит.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на полиовирус и вътрешнотипова диференциация — див полиовирус,

— полиовирус от ваксинален произход (поне 85 % сходство с ваксиналния полиовирус в нуклеотидната секвенция на протеина VP1),

▼M2

— полиовирус от типа Сабин: вътрешнотипова диференциация, осъществена от лаборатория за полиомиелит, акредитирана от СЗО (при полиовирус от ваксинален произход разлика в секвенцията на протеина VP1 в сравнение с ваксиналния вирус от същия серотип от над 1 % до максимум 15 %).

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— предишни пътувания в ендемична за полиомиелит област или в област, в която е предполагаемо или потвърдено разпространението на полиовирус.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

КУ-ТРЕСКА

(Coxiella burnetii)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните три критерия:

— треска,

— пневмония,

— хепатит.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Coxiella burnetii* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Coxiella burnetii* в клинична проба,

— образуване на специфични антитела срещу *Coxiella burnetii* (IgG или IgM фаза II).

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

▼M2

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

БЯС

(Lyssa вирус)

Клинични критерии

Всяко лице с остър енцефаломиелит

И

поне един от следните седем симптома:

— промени в сетивните възприятия на мястото на предходно ухапване от животно,

— пареза или парализа,

— спазми на мускулите, свързани с преглъщане,

— хидрофобия,

— делир,

— конвулсии,

— безпокойство.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на Lyssa вирус от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на Lyssa вирус в клинична проба (напр. слюнка или мозъчна тъкан),

— откриване на вирусни антигени с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA) в клинична проба,

— откриване на специфични антитела срещу Lyssa вирус чрез тест за вирусна неутрализация в серум или цереброспинален ликвор.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния или имунизационния статус.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— предаване от животно на човек (животно, при което се предполага или е потвърдено заразяване),

— излагане на общ източник (идентично животно),

— предаване от човек на човек (напр. трансплантация на органи).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

РУБЕОЛА

(вирус на рубеола)

Клинични критерии

Всяко лице с внезапна поява на общ макулопапулозен обрив

И

поне един от следните пет критерия:

— цервикална аденопатия,

— субокципитална аденопатия,

— постаурикуларна аденопатия,

— артралгия,

— артрит.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на вирус на рубеола от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вирус на рубеола в клинична проба,

— образуване на специфични антитела (IgG) в серум или в слюнка.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

— образуване на специфични антитела (IgM ([1]) срещу вируса на рубеола.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус.

Епидемиологични критерии

Епидемиологична връзка на предаване на човек от човек.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и поне едно от следните две:

— епидемиологична връзка,

— отговаря на лабораторните критерии за вероятен случай.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което не е било ваксинирано наскоро и което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

В случай на скорошно ваксиниране: лице, при което е открит див щам на вируса на рубеола.

([1]) Когато има съмнение за рубеола при бременни, положителните резултати по отношение на рубеола IgM трябва да бъдат допълнително потвърдени (напр. чрез тест за авидитет на специфичните за рубеола IgG, показващ нисък авидитет). При определени ситуации, напр. откриване на потвърдени огнища на рубеола, откриването на IgM на вируса на рубеола може да се счита за потвърждаване, освен при бременност.

▼M2

ВРОДЕНА РУБЕОЛА

(включително вроден рубеолен синдром)

Клинични критерии

Вродена рубеолна инфекция

Клинични критерии за вродена рубеолна инфекция не могат да бъдат определени.

Вроден рубеолен синдром

Всяко кърмаче на възраст под 1 година или всяко мъртвородено дете, което отговаря на:

— поне две от условията, посочени в категория (А)

ИЛИ

— едно от условията в категория (А) и едно от условията в категория (Б).

(А)

— Катаракта(и)

— Гродена глаукома

— Вродена кардиопатия

— Загуба на слуха

— Пигментна ретинопатия

(Б)

— Пурпура

— Спленомегалия

— Микроцефалия

— Изоставане в развитието

— Менингоенцефалит

— Петнисти просветлявания на костите

— Жълтеница с начало в първите 24 часа след раждането

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— изолиране на вирус на рубеола от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на рубеола,

— образуване на специфични антитела (IgM) срещу вируса на рубеола,

— продължаваща рубеола IgG в периода от 6 до 12-месечна възраст (поне две проби със сходна концентрация на рубеола IgG).

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус.

Епидемиологични критерии

Всяко кърмаче или мъртвородено дете от майка, при която по време на бременността е била лабораторно потвърдена рубеолна инфекция (предаване от човек на човек, вертикално предаване).

Класификация на случаите на вродена рубеола

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

▼M2

Б. **Вероятен случай**

Всяко мъртвородено дете или всяко кърмаче, което не е било изследвано ИЛИ е било изследвано и лабораторните резултати са отрицателни, и което отговаря на поне два от следните критерии:

— епидемиологична връзка И поне един от клиничните критерии от категория (А) за вроден рубеолен синдром,

— отговаря на клиничните критерии за вроден рубеолен синдром.

В. **Потвърден случай**

Всяко мъртвородено дете, което отговаря на лабораторните критерии

ИЛИ

всяко кърмаче, което отговаря на лабораторните критерии И на поне един от следните два критерия:

— епидемиологична връзка,

— поне един от клиничните критерии от категория (А) за вроден рубеолен синдром.

Следователно за кърмаче, при което само лабораторните критерии са положителни, но няма предходни случаи на рубеола при майката по време на бременността и няма клинични критерии от категория (А), ще бъде докладвано като за случай на рубеола.

САЛМОНЕЛОЗА

(Salmonella spp., различна от S. typhi и S. paratyphi)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните четири критерия:

— диария,

— треска,

— коремни болки,

— повръщане.

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Salmonella* (различна от *S. typhi* и *S. paratyphi*) от изпражнения или кръв.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните пет епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

▼M2

B. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ТЕЖЪК ОСТЪР РЕСПИРАТОРЕН СИНДРОМ (ТОРС)

(ТОРС коронавирус, SARS-CoV)

Клинични критерии

Всяко лице с треска или с предишни случаи на треска

И

поне един от следните три критерия:

— кашлица,

— затруднения в дишането,

— задух

И

поне един от следните четири критерия:

— радиографски данни за пневмония,

— радиографски данни за тежък остър респираторен синдром,

— резултати от аутопсия, констатиращи пневмония,

— резултати от аутопсия, констатиращи тежък остър респираторен синдром

И

липса на алтернативна диагноза, която да може напълно да обясни заболяването.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

  Поне един от следните три критерия:

  — изолиране на вирус в клетъчна култура от клинична проба и идентифициране на SARS-CoV чрез метод от рода на обратно транскриптазна полимеразна верижна реакция (RT-PCR);

  — откриване на нуклеинова киселина на SARS-CoV в поне една от следните три ситуации:

    — в поне две различни клинични проби (напр. назофарингеален секрет и изпражнения),

    — в същия вид клинична проба, взета два или повече пъти по време на заболяването (напр. поредица назофарингеални аспирати),

    — две различни изследвания или повторено изследване RT-PCR с използване на нов екстрат от РНК от първоначалната клинична проба при всеки тест;

— откриване на специфични антитела срещу SARS-CoV чрез един от следните два метода:

  — сероконверсия чрез ELISA или индиректен имунофлуоресцентен антитяло тест (IFA) в серума в острата фаза и серума във фазата на възстановяване, изследвани едновременно,

  — 4-кратно или по-голямо нарастване на титъра на антителата между серума в острата фаза и серума във фазата на възстановяване, изследвани едновременно.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

  Поне един от следните два критерия:

  — единичен положителен тест за антитела за SARS-CoV,

  — положителен резултат при полимеразна верижна реакция (PCR) за SARS-CoV в единична клинична проба и едно изследване.

▼M2

Епидемиологични критерии

Поне един от следните три критерия:

— Всяко лице с поне един от следните три критерия:

  — лице, заето на длъжност, свързана с повишен риск от излагане на SARS-CoV (напр. персонал в лаборатория, работеща с живи вируси на SARS-CoV или живи вируси от същия тип, или съхраняваща клинични проби, заразени с SARS-CoV; лице, изложено на контакт с диви животни или с други животни, смятани за източник на SARS-CoV, с техните изпражнения, секрети и т.н.),

  — близко лице ([1]) на едно или повече лица, при което(ито) ТОРС е потвърден или което(ите) е/са подложено(и) на изследвания, свързани с ТОРС,

  — лице, което е пътувало или пребивавало в район, засегнат от ТОРС;

— двама или повече здравни работници ([2]) в едно и също здравно поделение с клинични признаци на ТОРС, при които заболяването се е проявило внезапно в рамките на един и същ 10-дневен период;

— три или повече лица (здравни работници и/или пациенти и/или посетители) с клинични признаци на ТОРС, при които заболяването се е проявило внезапно в рамките на един и същ 10-дневен период и които са епидемиологично свързани със заведения в сферата на здравеопазването.

Класификация на случаите в период между епидемии

Прилага се и при поява на огнище на болестта в незасегната страна или област.

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии И при което съществува епидемиологична връзка И което отговаря на лабораторните критерии за вероятен случай.

В. **Потвърден случай на национално равнище**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая, когато изследването е осъществено в национална референтна лаборатория.

Г. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая, когато изследването е осъществено в референтна проверяваща лаборатория за ТОРС на СЗО.

Класификация на случаите по време на епидемия

Прилага се по време на епидемия в страна/район, където поне за едно лице е получено лабораторно потвърждение от референтна проверяваща лаборатория за ТОРС на СЗО.

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

([1]) За близко се смята лице, което се грижи за болен от ТОРС, живее с него или е имало пряк контакт с неговите респираторни секрети, телесни течности и/или екскрети (напр. фекалии).

([2]) В този контекст понятието „здравен работник“ обхваща целия болничен персонал. Определението за „здравно поделение“, в което възниква поредицата от случаи, ще зависи от местната ситуация. Размерът на поделението може да варира от цяло, дори и малко, заведение в сферата на здравеопазването до единичен отдел или отделение в голяма болница от сектора на услугите.

▼M2

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка със случай, потвърден на национално равнище или с потвърден случай.

В. **Потвърден случай на национално равнище**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая, когато изследването е осъществено в национална референтна лаборатория.

Г. **Потвърден случай**

Един от следните три случая:

— всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая, когато изследването е осъществено в референтна проверяваща лаборатория за ТОРС на СЗО;

— всеки случай, потвърден на национално равнище, при който съществува епидемиологична връзка с верига на предаване, в която поне един случай е бил проверен по независим начин от референтна проверяваща лаборатория за ТОРС на СЗО;

— всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърден случай и при което съществува епидемиологична връзка с верига на предаване, в която поне един случай е бил проверен по независим начин от референтна проверяваща лаборатория за ТОРС на СЗО.

ШИГЕЛОЗА

(Shigella spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните четири критерия:

— диария,

— треска,

— повръщане,

— коремни болки.

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Shigella spp.* от клинична проба.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните пет епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода,

— излагане на околна среда.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

▼M2

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ЕДРА ШАРКА

(вирус на вариола)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните два симптома:

— треска

И

везикули или твърди пустули, които се намират в еднакъв стадий на развитие и са разположени центробежно.

— Атипични форми, изразяващи се в поне един от следните четири симптома:

  — хеморагични лезии,

  — плоски меки лезии, непрогресиращи към везикули,

  — вариола без ерупции,

  — лека форма.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

  Поне едно от следните две лабораторни изследвания:

  — изолиране на едра шарка (вирус на вариола) от клинична проба и последващо секвениране (само в лаборатории, определени като P4),

  — откриване на нуклеинова киселина на вирус на вариола в клинична проба и последващо секвениране.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

— Идентифициране на частици ортопокс вирус посредством електронна микроскопия.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— лабораторно излагане (когато съществува риск от излагане на вируса на вариола).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и на поне един от следните два критерия:

— епидемиологична връзка чрез предаване от човек на човек с потвърден случай при човек,

— отговаря на лабораторните критерии за вероятен случай.

▼M2

B. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

При наличие на огнище: всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

СИФИЛИС

(Treponema pallidum)

Клинични критерии

— Първичен сифилис

Всяко лице с един или няколко (обикновено неболезнени) шанкъра в гениталната, перинеалната, аналната област или лигавицата на устата или фаринкса, или друга извънгенитална локализация.

— Вторичен сифилис

Всяко лице с поне един от следните пет симптома:

— дисеминиран макулопапулозен обрив, често обхващащ дланите и ходилата,

— генерализирана лимфаденопатия,

— широки кондиломи,

— енантема,

— дифузна алопеция.

— Ранен латентен сифилис (до 1 година)

Предходна поява на симптоми, съответстващи на симптомите от по-ранните стадии на сифилиса през предходните 12 месеца.

— Късен латентен сифилис (над 1 година)

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии (специфични серологични тестове)

Лабораторни критерии

Поне едно от следните две лабораторни изследвания:

— доказване на *Treponema pallidum* в ексудати от лезия или тъкани чрез микроскопия в тъмно поле,

— доказване на *Treponema pallidum* в ексудати от лезия или тъкани с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA),

— доказване на *Treponema* в ексудати от лезия или тъкани чрез полимеразна верижна реакция (PCR),

— откриване на антитела срещу *Treponema pallidum* чрез тест за откриване (TPHA, TPPA или EIA) И допълнително откриване на антитела IgM срещу *Treponema pallidum* (чрез IgM-ELISA, IgM имуноблот или 19S-IgM-FTA-abs), потвърдено чрез втори тест IgM.

Епидемиологични критерии

— Първичен/вторичен сифилис

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек (сексуален контакт).

— Ранен латентен сифилис (до 1 година)

Епидемиологична връзка на предаване от човек на човек (сексуален контакт) в рамките на предходните 12 месеца.

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

СИФИЛИС, ВРОДЕН И НА КЪРМАЧЕТО

(Treponema pallidum)

Клинични критерии

Всяко дете под 2 години с поне един от следните десет критерия:

— хематоспленомегалия,

— кожно-лигавични лезии,

— широки кондиломи,

— траен ринит,

— жълтеница,

— псевдопарализа (дължаща се на периостит и остеохондрит),

— засягане на централната нервна система,

— анемия,

— нефротичен синдром,

— недохранване.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

Поне един от следните три критерия:

— доказване на *Treponema pallidum* в пъпната връв, плацентата, назален секрет или материал от кожна лезия чрез микроскопия в тъмно поле,

— доказване на *Treponema pallidum* в пъпната връв, плацентата, назален секрет или материал от кожна лезия с директен тест с флуоресциращи антитела (DFA-TP),

— откриване на специфични антитела IgM срещу *Treponema pallidum* (FTA-abs, EIA)

И реактивен серологичен тест, нетрепонемен (Изследователска лаборатория за венерически болести (VDRL) или бърз плазмен реагин (RPR) върху серум на детето.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

Поне един от следните три критерия:

— положителен резултат от реактивен тест VDRL върху цереброспинален ликвор,

— положителен резултат от реактивни нетрепонемни и трепонемни серологични тестове върху серум на майката,

— титърът на нетрепонемните антитела при детето е 4 или повече пъти по-голям от титъра на антителата в серума на майката.

▼M2

Епидемиологични критерии

Всяко кърмаче, при което съществува епидемиологична връзка с предаване от човек на човек (вертикално предаване).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко кърмаче, което отговаря на клиничните критерии и на поне един от следните два критерия:

— епидемиологична връзка,

— отговаря на лабораторните критерии за вероятен случай.

В. **Потвърден случай**

Всяко кърмаче, което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

ТЕТАНУС

(Clostridium tetani)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните три симптома:

— болезнени мускулни контракции предимно на мускулите на долната челюст и на врата, водещи до лицеви спазми, известни като *risus sardonicus* (сардоничен смях),

— болезнени мускулни контракции на мускулите на торса,

— общи мускулни спазми, честа проява на опистотонус.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на *Clostridium tetani* от инфектирана среда,

— откриване на тетаничен токсин в серумна проба.

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M2

ВРОДЕНА ТОКСОПЛАЗМОЗА

(Toxoplasma gondii)

Клинични критерии

Не са приложими за целите на надзора.

Лабораторни критерии

Поне един от следните четири критерия:

— доказване на *T. gondii* в телесни тъкани или течности,

— откриване на нуклеинова киселина на *T. gondii* в клинична проба,

— образуване на специфични антитела (IgM, IgG, IgA) срещу *T. gondii* при новородено,

— запазващи се стабилни титри на IgG *T. gondii* при кърмаче (до 12-месечна възраст).

Епидемиологични критерии

Не се прилага

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Не се прилага.

В. **Потвърден случай**

Всяко кърмаче, което отговаря на лабораторните критерии.

ТРИХИНЕЛОЗА

(Trichinella spp.)

Клинични критерии

Всяко лице с поне три от следните шест критерия:

— треска,

— мускулна чувствителност и болка,

— диария,

— оток на лицето,

— еозинофилия,

— кръвоизливи в конюнктива, под ноктите и в ретината.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— доказване на ларви на *Trichinella* в тъкани, взети при мускулна биопсия,

— образуване на специфични антитела срещу *Trichinella* (IFA, ELISA или Western Blot).

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— излагане на заразена храна (месо),

— излагане на общ източник.

▼M2

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ТУБЕРКУЛОЗА

(комплекс Mycobacterium tuberculosis)

Клинични критерии

Всяко лице, което отговаря на един от следните два критерия:

— признаци, симптоми и/или рентгенографски данни, съвместими с активна туберкулоза, независимо от локализацията

И

— решение на лекаря да лекува пациента с пълен курс противотуберкулозна терапия

ИЛИ

случай, открит *post mortem*, с патологични данни, съвместими с активна туберкулоза, които биха изисквали противотуберкулозно лечение с антибиотици, ако болестта е била открита преди смъртта на пациента.

Лабораторни критерии

— Лабораторни критерии за потвърждаване на случая

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на комплекс *Mycobacterium tuberculosis* (с изключение на *Mycobacterium bovis* BCG) от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на комплекс *Mycobacterium tuberculosis* в клинична проба И положителен резултат от микроскопско изследване за киселиноустойчиви бацили или еквивалентно флуоресцентно оцветяване на бацили при използване на оптичен микроскоп.

— Лабораторни критерии за вероятен случай

Поне един от следните три критерия:

— микроскопско изследване за киселиноустойчиви бацили или еквивалентно флуоресцентно оцветяване на бацили при използване на оптичен микроскоп,

— откриване на нуклеинова киселина на *M. tuberculosis* в клинична проба,

— хистологични данни за грануломи.

Епидемиологични критерии

Не се прилага.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии.

▼M2

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за вероятен случай.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

ТУЛАРЕМИЯ

(Francisella tularensis)

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните клинични форми:

— *Язвено-жлезна туларемия*

— кожна язва

И

— регионална лимфаденопатия.

— *Жлезна туларемия*

— уголемени и болезнени лимфни възли без видима язва.

— *Очно-жлезна туларемия*

— конюнктивит

И

— регионална лимфаденопатия.

— *Орофарингеална туларемия*

— цервикална лимфаденопатия

И

поне един от следните три критерия:

— стоматит,

— фарингит,

— тонзилит

— *Гастроинтестинална туларемия*

Поне един от следните три критерия:

— коремни болки,

— повръщане,

— диария.

— *Белодробна туларемия*

— пневмония.

— *Тифоидна туларемия*

Поне един от следните два критерия:

— треска без ранни признаци и симптоми на локализиране,

— септицемия.

Лабораторни критерии

Поне един от следните три критерия:

— изолиране на *Francisella tularenis* от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на *Francisella tularensis* в клинична проба,

▼M2

— образуване на специфични антитела срещу *Francisella tularensis*.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ТИФОИДНА/ПАРАТИФОИДНА ТРЕСКА

(Salmonella typhi/paratyphi)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните два симптома:

— поява на трайна треска,

— поне два от следните четири симптома:

  — главоболие,

  — относителна брадикардия,

  — непродуктивна кашлица,

  — диария, запек, неразположение или коремни болки.

Паратифоидната треска има същите симптоми, както тифоидната треска, но обикновено с по-слабо изразено развитие.

Лабораторни критерии

— Изолиране на *Salmonella typhi* или *paratyphi* от клинична проба.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните три епидемиологични връзки:

— излагане на общ източник,

— предаване от човек на човек,

— излагане на заразена храна/питейна вода.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

▼M2

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ВИРУСНИ ХЕМОРАГИЧНИ ТРЕСКИ

Клинични критерии

Всяко лице с поне една от следните две прояви:

— треска,

— хеморагични прояви под различна форма, които могат да доведат до поражения в повече от един орган.

Лабораторни критерии

Поне един от следните два критерия:

— изолиране на специфичен вирус от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на специфичен вирус в клинична проба.

Епидемиологични критерии

Поне един от следните критерии:

— пътуване през последните 21 дни в район, в който са известни или се смята, че са възникнали случаи на вирусни хеморагични трески,

— излагане през последните 21 дни на вероятен или потвърден случай на вирусна хеморагична треска, проявил се през последните 6 месеца.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

ЗАПАДНОНИЛСКА ТРЕСКА

(заразяване с вирус на западнонилска треска)

Клинични критерии

Всяко лице с треска

ИЛИ

поне една от следните две прояви:

— енцефалит,

— менингит.

Лабораторни критерии

— Лабораторен тест за потвърждаване на случая

Поне един от следните четири:

— изолиране на западнонилска треска в кръвта или цереброспиналния ликвор,

— откриване на нуклеинова киселина на западнонилска треска в кръвта или цереброспиналния ликвор,

▼M2

— образуване на специфични антитела (IgM) срещу западнонилска треска в цереброспиналния ликвор,

— висок титър на IgM на западнонилска треска И откриване на IgG на западнонилска треска, И потвърждаване чрез неутрализация.

— Лабораторен тест за вероятен случай

Образуване на специфични антитела срещу западнонилска треска в серума.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус по отношение на флавивируси.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните две епидемиологични връзки:

— предаване от животно на човек (пребиваване, посещение или излагане на ухапване от комари в област, където западнонилската треска е ендемична при коне или птици),

— предаване от човек на човек (вертикално предаване, преливане на кръв, трансплантации).

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии И на поне един от следните два критерия:

— епидемиологична връзка,

— лабораторен тест за вероятен случай.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на лабораторните критерии за потвърждаване на случая.

ЖЪЛТА ТРЕСКА

(вирус на жълтата треска)

Клинични критерии

Всяко лице с треска

И

поне една от следните две прояви:

— жълтеница,

— генерализирани хеморагии.

Лабораторни критерии

Поне един от следните пет критерия:

— изолиране на вирус на жълта треска от клинична проба,

— откриване на нуклеинова киселина на вируса на жълта треска,

— откриване на антиген на жълта треска,

— образуване на специфични антитела срещу жълта треска,

— доказване на типични лезии при хистопатологично изследване *post mortem* на черния дроб.

Лабораторните резултати трябва да бъдат разглеждани в съответствие с ваксиналния статус по отношение на флавивируси.

▼M2

Епидемиологични критерии

Пътуване през последната 1 седмица в район, в който са известни или се смята, че са възникнали случаи на жълта треска.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което не е било ваксинирано наскоро и което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

В случай на скорошно ваксиниране — лице, при което е открит див щам на вируса на жълта треска.

ЙЕРСИНИОЗА

(Yersinia enterocolitica, Yersinia pseudotuberculosis)

Клинични критерии

Всяко лице с поне един от следните пет критерия:

— треска,

— диария,

— повръщане,

— коремни болки (псевдоапендицит),

— тенезъм.

Лабораторни критерии

— Изолиране на патогенна човешка форма на *Yersinia enterocolitica* или *Yersinia pseudotuberculosis* от клинична проба.

Епидемиологични критерии

Поне една от следните четири епидемиологични връзки:

— предаване от човек на човек,

— излагане на общ източник,

— предаване от животно на човек,

— излагане на заразена храна.

Класификация на случаите

А. **Възможен случай**

Не се прилага.

Б. **Вероятен случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните критерии и при което съществува епидемиологична връзка.

В. **Потвърден случай**

Всяко лице, което отговаря на клиничните и лабораторните критерии.

▼M4

ГРИП A(H1N1)

▼M3

Клинични критерии

Всяко лице с едно от следните три:

— температура > 38 °C И признаци и симптоми на остра респираторна инфекция,

— пневмония (тежко респираторно заболяване),

— смърт, причинена от неизяснено остро респираторно заболяване.

Лабораторни критерии

Поне едно от следните изследвания:

— RT-PCR,

— вирусна култура (необходима е база за BSL 3),

— четирикратно увеличение на специфичните неутрализиращи антитела за новия грипен вирус A(H1N1) (предполага необходимост от двойки серумни проби от етапа на остро заболяване и от етапа на оздравяване, който е поне 10—14 дни по-късно).

Епидемиологични критерии

Поне едно от следните три в 7-дневния период преди началото на болестта:

— лице, което е било в близък контакт с потвърден случай на заразяване с нов грипен вирус A(H1N1) по времето, когато същият е бил болен,

— лице, което е пътувало до място, в което е документирано трайно предаване от човек на човек на новия грип A(H1N1),

— лице, работещо в лаборатория, в която се изследват проби от новия грипен вирус A(H1N1).

Класифициране на случаите

A. *Проучван към момента случай*

Всяко лице, отговарящо на клиничните и епидемиологичните критерии.

B. *Вероятен случай*

Всяко лице, отговарящо на клиничните И на епидемиологичните критерии И с резултати от лабораторно изследване, показващи положителна инфекция с грип A от тип, който не е подтипизируем.

C. *Потвърден случай*

Всяко лице, отговарящо на лабораторните критерии за потвърждаване.